

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. วิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
3. เสนอแนวทางการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ประชากร
 - 1.1 ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2537 จำนวนทั้งหมด 31 คน จำแนกเป็นผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 17 คน ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 14 คน
 - 1.2 ผู้ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2537 จำนวนทั้งหมด 31 คน จำแนกเป็นผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 17 คน ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 14 คนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาที่เคยมาใช้บริการของงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในปีการศึกษา 2537 จำนวนสถาบันละ 10 คน รวมทั้งหมด 310 คน จำแนกเป็นนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 170 คน นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 140 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ชนิด คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ด้านกิจการนิสิตนักศึกษา ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ความคิดเห็นในประเด็นของนโยบาย ความพอใจ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาบริการการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา

2.2 แบบสอบถาม จำแนกเป็น 2 ชุด คือ

2.2.1 แบบสอบถามผู้ปฏิบัติงานซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไป การกำหนดวัตถุประสงค์ โครงสร้างองค์กร การบริหารงาน (บุคลากร งบประมาณ สถานที่) ประเภทของบริการที่จัดให้กับนิสิตนักศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนางาน

2.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่เคยมาใช้บริการ ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับข้อมูลการใช้บริการ และข้อคิดเห็นจากการใช้บริการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารทุกสถาบันด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามทั้งของนิสิตนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานไปยังผู้ปฏิบัติงานเพื่อแจกให้กับนิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวแทนผู้ใช้บริการ และรวบรวมกลับคืนให้กับผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนที่เป็นประเด็นของการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ได้วิเคราะห์เนื้อเรื่อง และจัดกลุ่มข้อมูลจำแนกตามประเด็นของกรอบการสัมภาษณ์ ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามได้วิเคราะห์เป็นค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย สำหรับการวิเคราะห์ความสอดคล้อง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้งหมด มาประมวลเพื่อวิเคราะห์หาความสอดคล้องกับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลของการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา ที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การวิเคราะห์ความสอดคล้องของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษากับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด และนำเสนอแนวทางในการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา ที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้สรุปผล ครอบคลุมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ โครงสร้างองค์กร

การบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่ ประเภทของบริการที่จัดให้กับนิสิตนักศึกษา ตลอดจนผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ผู้ปฏิบัติงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ให้ข้อมูลว่าวัตถุประสงค์ที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกสถาบันได้มีการกำหนดเอาไว้ คือ "เพื่อให้นิสิตนักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ" ส่วนวัตถุประสงค์ที่สถาบันส่วนใหญ่กำหนดไว้รองลงมา คือ "เป็นหน่วยงานกลางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน กับนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต ในการเข้าสู่อาชีพ" และ "เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับการสมัครงาน" วัตถุประสงค์ที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีการกำหนดเอาไว้มากที่สุด คือ "เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูลความต้องการบัณฑิตในสาขาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัย"

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า วัตถุประสงค์ที่สถาบันส่วนใหญ่กำหนดเอาไว้มากที่สุด 2 ประเด็น คือ "เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ" และ "เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับการสมัครงาน" วัตถุประสงค์ที่มีกำหนดเอาไว้มากที่สุด คือ "เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูลความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัย"

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ให้ข้อคิดเห็นว่าสถาบันควรให้ความสำคัญกับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้กับนิสิตนักศึกษาและเห็นสมควรให้การสนับสนุน โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษา ในการเลือกสาขาวิชาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับความถนัด สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร สามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตอยู่ในสถาบันเพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตลอดจนรับทราบข้อมูลด้านอาชีพอย่างครบถ้วนทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ในวงวิชาชีพ รวมทั้งได้รับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพ และบางสถาบันยังต้องการให้งานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ทำหน้าที่เสมือนกระจกเงาสะท้อนให้เห็นคุณภาพบัณฑิต เพื่อให้คณะ / สาขาวิชา นำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอน

ส่วนผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นั้น ผู้บริหารเห็นว่าต้องการให้งานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ช่วยในการวางแผนการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพทางการเรียนของนักศึกษา และช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เข้ากับสังคม รวมทั้งต้องการให้หน่วยงานเป็นหน่วยงานกลางระหว่างภาครัฐกิจเอกชนกับนักศึกษา ในด้านข้อมูลและการ

เตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีพ และบางสถาบันยังต้องการให้งานด้านนี้มีส่วนส่งเสริมปรัชญาของสถาบัน มีความผูกพันกับสถาบัน รวมทั้งให้หน่วยงานเป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและบริการชุมชน

สรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ในวัตถุประสงค์ที่ได้มีการกำหนดเอาไว้ เพียงแต่สถาบันของรัฐทุกสถาบันได้รวมเอาการมุ่งเน้นให้นักศึกษาค้นคว้าได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกันในการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดเอาไว้เป็นอย่างดี ในประเด็นของ 'เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูลความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัย' สำหรับนโยบายของผู้บริหารทั้งสถาบันของรัฐและเอกชนเองก็มีความสอดคล้องกัน ในประเด็นที่ต้องการให้งานบริการแนะแนวมีส่วนช่วยให้นักศึกษาค้นคว้าประสบความสำเร็จในการศึกษาตามหลักสูตร สามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตในสถาบัน รวมทั้งได้รับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีพ

2. โครงสร้างองค์การบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้ปฏิบัติงาน ให้ข้อมูลว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทุกสถาบันได้จัดโครงสร้างองค์การบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต นักศึกษา โดยมีการแบ่งสายงาน เป็นลักษณะ กอง—>งาน—>หน่วยมากที่สุด สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่าเกือบทุกสถาบันได้จัดโครงสร้างองค์การบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มี 3 แห่งที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ช่วยอธิการบดี และมีเพียงแห่งเดียวที่อยู่ภายใต้รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ส่วนการแบ่งสายงานนั้นมีหลากหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ส่วนใหญ่มีลักษณะการบังคับบัญชาอยู่ภายใต้ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ส่วนการแบ่งสายงาน นั้น พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีการแบ่งสายงานแบบ กอง—>งาน—>หน่วย มากที่สุด และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กลับมีการแบ่งสายงานหลากหลายรูปแบบซึ่งแตกต่างกันออกไปมากที่สุด

3. การบริหารงาน ด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ผู้ปฏิบัติงาน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ให้ข้อมูลว่าจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานมีจำนวน 2 - 3 คน มากที่สุด ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา แนะแนวและการให้คำปรึกษา รวมทั้งเข้าสู่ตำแหน่งงานโดยเลือกที่จะ

ปฏิบัติงานนี้ด้วยตนเอง มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานครอบคลุมเกี่ยวกับ "การให้บริการ
 ปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน" และ
 สามารถใช้เทคโนโลยีช่วยงานต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวิดีโอเทป มากที่
 สุด ส่วนทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ พบว่า บุคลากรเหล่านี้ส่วนใหญ่มีความสามารถน้อย
 ที่สุด

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานมี
 จำนวน 1 คน มากที่สุด ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับ
 จิตวิทยา แนะแนวและการให้คำปรึกษา แต่พบว่า ยังมีบุคลากรสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า
 ปริญญาตรีอยู่อีกหนึ่งสถาบัน รวมทั้งบุคลากรเหล่านี้เข้าสู่ตำแหน่งงานโดยเลือกที่จะปฏิบัติงานนี้
 ด้วยตนเอง และส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานครอบคลุมเกี่ยวกับ "การให้
 ปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพ" "ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน
 มากที่สุด ส่วนทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ" ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย
 และติดตามผล" พบว่า บุคลากรเหล่านี้ส่วนใหญ่มีความสามารถน้อยที่สุด

ในส่วนความคิดเห็นของตัวแทนผู้ให้บริการ ที่มีต่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานในการให้บริการ
 แนะนำการศึกษาและอาชีพ พบว่า ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตัวแทนผู้ให้บริการมีความคิดเห็น
 ต่อบุคลากรในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในประเด็นที่ว่า บุคลากรที่ให้บริการมีความรู้ ความ
 สามารถด้านแนะแนวเป็นอย่างดี มีความเต็มใจและพยายามที่จะให้บริการนิสิตนักศึกษาอย่างเต็มที่
 ที่มีบุคลิกภาพดี น่าเชื่อถือและไว้วางใจ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บุคลากรที่ให้บริการมี
 จำนวนเพียงพอต่อการให้บริการของนิสิตนักศึกษา สำหรับในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า ตัว
 แทนผู้ให้บริการมีความคิดเห็นต่อบุคลากรในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในประเด็นที่ว่า
 บุคลากรมีความเต็มใจและมีความพยายามที่จะให้บริการนิสิตนักศึกษาอย่างเต็มที่ บุคลากรมี
 บุคลิกภาพดี น่าเชื่อถือและไว้วางใจ รวมทั้งบุคลากรที่ให้บริการมีความรู้ ความสามารถด้านแนะ
 แนวเป็นอย่างดี ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บุคลากรที่ให้บริการมีจำนวนเพียงพอต่อการให้
 บริการของนิสิตนักศึกษา

สรุปได้ว่า ในการบริหารด้านบุคลากรทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ส่วน
 ใหญ่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันตรงที่ จำนวนของบุคลากรซึ่งสถาบันอุดมศึกษาของ
 รัฐจะมีจำนวนบุคลากรในหน่วยงานมากกว่า และมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานมากกว่า

4. การบริหารงานด้านงบประมาณของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ผู้ปฏิบัติงาน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ให้ข้อมูลว่า ทุกสถาบันได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการมาจากรายได้ของมหาวิทยาลัย โดยมีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานมากกว่า 90,000 บาท ต่อปี มากที่สุด ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เพียงพอในการดำเนินงาน และในกรณีที่งบประมาณไม่เพียงพอ หน่วยงานใช้วิธีแก้ปัญหาโดย "การขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณอื่นมาดำเนินการ" และวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ "การรณรงค์หารายได้ เช่น จัดรายการกุศลต่าง ๆ"

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า สถาบันได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการมาจากรายได้ของมหาวิทยาลัยมากที่สุด โดยมีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานมากกว่า 90,000 บาท ต่อปี มากที่สุด ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าเพียงพอในการดำเนินงานและในกรณีที่งบประมาณไม่เพียงพอ หน่วยงานจะใช้วิธีแก้ปัญหาโดย "การขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณอื่นมาดำเนินการ" ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจหรือสมาคมศิษย์เก่า และวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ ยกเลิกโครงการที่จะดำเนินการนั้น

สรุปได้ว่า ทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีการบริหารงานด้านงบประมาณของงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเหมือนกันเกือบทุกประการ แต่ในด้านของความเพียงพอ นั้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับเพียงพอในการดำเนินงาน ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเห็นว่าไม่เพียงพอ

5. การบริหารงานด้านสถานที่ของงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ผู้ปฏิบัติงาน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ให้ข้อมูลว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่มีสถานที่ปฏิบัติงานเป็นเอกเทศ และมีบริเวณเพียงพอสำหรับจัดเป็น "ห้องสมุดอาชีพ" มากที่สุด รองลงมาเป็น "ห้องให้คำปรึกษาเดี่ยวและห้องรับแขก" ในส่วนของการตกแต่งนั้นจัดเป็น "ปกตินormal" มากที่สุด และมีอุปกรณ์ที่ใช้ในหน่วยงานมากที่สุด คือ เครื่องรับโทรศัพท์ รองลงมา เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานย่อยในงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ พบว่า และที่ตั้งของหน่วยงานเป็นบริเวณที่นิสิตนักศึกษามาใช้สะดวกโดย "ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันทุกหน่วยงานมากที่สุด โดยตั้งอยู่ในอาคารที่ปฏิบัติงานของกองกิจการนิสิตนักศึกษา"

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า สถานที่ปฏิบัติงานของงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ มีสถานที่อยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่นมากที่สุด มีบริเวณเพียงพอสำหรับจัดเป็น "ห้องรับแขก" มากที่สุด รองลงมาเป็น "ห้องให้คำปรึกษาเดี่ยว" ในส่วนของการตกแต่งนั้นจัดเป็น "ปกตินormal" มากที่สุด และมีอุปกรณ์ที่ใช้ในหน่วยงานมากที่สุด คือ เครื่องรับโทรศัพท์สายพวง

รองลงมาเป็น เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานย่อยในงานแนะแนวการศึกษา และอาชีพ พบว่า "ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันทุกหน่วยงานมากที่สุด และที่ตั้งของหน่วยงานเป็น บริเวณที่นิสิตนักศึกษาสามารถใช้ได้สะดวกโดย ตั้งอยู่ในอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา"

ในส่วนความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่มีต่อสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล การ จัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ตัวแทนผู้ใช้บริการในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ มีความคิดเห็นในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในประเด็นที่ว่า สถานที่ ทำงานมีความเป็นระเบียบและมีความสะอาด รองลงมา คือ หน่วยแนะแนวมีความพร้อมด้านข้อมูล เอกสารและแบบทดสอบในการให้บริการ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความพร้อมด้าน วัสดุอุปกรณ์ในการให้บริการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ วิทยุ ฯลฯ สำหรับตัวแทนผู้ใช้บริการใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ยกเว้นในระดับมาก เพียงประเด็นเดียวคือ สถานที่ทำงานมีความเป็นระเบียบและมีความสะอาด ส่วนประเด็นที่มีค่า เฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานที่ให้บริการมีพื้นที่เพียงพอต่อการให้บริการและหน่วยแนะแนวมีความพร้อม ด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการให้บริการ

สรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีความแตกต่างกันหลายประการ ในด้านการบริหารสถานที่ เช่น สถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีสถานที่ตั้งของหน่วยงานเป็นเอกเทศ และใช้พื้นที่ส่วนใหญ่จัดห้องสมุดอาชีพ แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตั้งอยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่น และใช้พื้นที่ส่วนใหญ่จัดเป็นบริเวณรับแขก

6. ประเภทของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ที่จัดให้กับนิสิตนัก ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้ปฏิบัติงาน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ให้ข้อมูลว่า ทุกสถาบันมีการจัดบริการ "ข่าว ตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ" และรองลงมาเป็น "การบริการให้คำปรึกษาด้าน อาชีพ รวมทั้งการบริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคม และอื่น ๆ" ประเภทที่จัดให้บริการน้อยที่ สุด คือ "การมัชฌิมนิเทศ"

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า ทุกสถาบันมีการจัดบริการ "ข่าวตำแหน่ง งานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ" รองลงมาเป็น "การบริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา รวมทั้ง การบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ" ประเภทที่จัดให้บริการน้อยที่สุด คือ "การมัชฌิมนิเทศ"

ตัวแทนผู้ใช้บริการทั้งในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน พบว่า ส่วนใหญ่มา ใช้บริการโดยมีรุ่นพี่และเพื่อนแนะนำมา มีจำนวนครั้งที่มาใช้บริการ 1-5 ครั้งมากที่สุด ประเภท ของบริการที่ใช้มากที่สุดของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ คือ บริการข่าวตำแหน่งงาน

และอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ รองลงมาเป็นบริการด้านทุนการศึกษา และบริการที่มาน้อยที่สุด คือ การมัชฌิมนิเทศ

สำหรับในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นั้น พบว่า ประเภทของบริการที่ตัวแทนผู้ใช้บริการใช้มากที่สุด คือ บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา รองลงมา คือ บริการข่าวตำแหน่งงาน และอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ ส่วนบริการที่มาน้อยที่สุด คือ การมัชฌิมนิเทศ

สรุปได้ว่า ทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ทุกสถาบัน มีการจัดบริการให้กับนิสิตนักศึกษาในแต่ละสถาบันเหมือนกัน ยกเว้น บริการที่จัดมากรองลงมาในสถาบันของรัฐเป็นการให้ "บริการให้คำปรึกษา ด้านอารมณ์ สังคม และอื่น ๆ" แต่ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็น "บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ" สำหรับตัวแทนผู้ใช้บริการทั้งในสถาบันของรัฐและเอกชน ได้ใช้บริการที่หน่วยงานจัดให้ในประเด็นของบริการข่าว ตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ ในระดับที่มากกว่าบริการอื่น ๆ รองลงมา คือ ด้านทุนการศึกษาและการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา ส่วนบริการที่ใช้น้อยที่สุด คือ การมัชฌิมนิเทศ

7. ผลการดำเนินงานในการพัฒนานิสิตนักศึกษาของงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ผู้ปฏิบัติงาน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นเพียง 2 ประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในประเด็นที่ว่า "นิสิตนักศึกษาสามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อสมัครงาน" รองลงมา คือ "ช่วยแก้ปัญหาความคับข้องใจในปัญหาส่วนตัว" "นิสิตนักศึกษาได้เข้าทำงานทันทีที่สำเร็จการศึกษา" ในส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ "พัฒนาทักษะการเรียนของนิสิตนักศึกษา"

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเพียง 2 ประเด็นที่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในประเด็นที่ว่า "นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการทำงานชั่วคราว" รองลงมา คือ "นิสิตนักศึกษาสามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อสมัครงาน" ในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ "พัฒนาทักษะการเรียนของนิสิตนักศึกษา"

ผู้บริหาร ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ มีความพอใจในการทำงานของหน่วยงานในระดับหนึ่ง เนื่องจากหน่วยงานสามารถจัดกิจกรรมให้บริการแก่นักศึกษาภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด และกิจกรรมที่จัดก็ครอบคลุมหลายด้าน เช่น การให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลด้าน

อาชีพ และการจัดหางาน แต่มีบางสถาบันผลการดำเนินงานยังไม่เป็นที่พอใจทั้งโครงสร้างบุคลากร สถานที่ ที่เนื่องจากเพิ่งตั้งใหม่ และบางแห่งก็มีปัญหาด้านบุคลากรและลักษณะกิจกรรม

ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ มีความพอใจในการทำงานระดับหนึ่ง ที่คล้ายคลึงกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ คือ หน่วยงานสามารถจัดกิจกรรมให้บริการแก่นักศึกษาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่บางสถาบันก็ยังไม่พอใจในผลงาน เนื่องจากกิจกรรมที่จัดยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากขาดบุคลากรและกิจกรรมที่จัด บางครั้งนักศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เพราะติดชั่วโมงเรียน

ตัวแทนผู้ใช้บริการในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความเห็นต่อการพัฒนาตนเอง เมื่อมารับบริการจากหน่วยแนะแนวการศึกษาและอาชีพในระดับมากในประเด็นที่ว่า สามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับการสัมภาษณ์ เพื่อสมัครเข้าทำงาน พัฒนาบุคลิกภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเอง ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะการอ่าน เขียน จับใจความ

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตัวแทนผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาตนเองส่วนใหญ่อยู่ในในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในประเด็นที่ว่า เลือกสาขาวิชาได้ตรงตามความถนัด ความสามารถ รองลงมาเป็นประเด็นที่ว่า ได้รู้จักตนเองมากขึ้น พัฒนาบุคลิกภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเอง และมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและมีการวางแผนเข้าสู่อาชีพ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะการอ่าน เขียน จับใจความ ช่วยแก้ปัญหาและความคับข้องใจส่วนตัว สามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับการสัมภาษณ์ เพื่อสมัครเข้าทำงาน ได้รับประสบการณ์ในการทำงานชั่วคราว

สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานในภาพรวมสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แต่มีประเด็นที่ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเหมือนกัน คือ "นิสิตนักศึกษาสามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับการสัมภาษณ์" และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุดเหมือนกัน คือ "พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา" ผู้บริหารทั้งในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกันในความพึงพอใจผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่สามารถให้บริการได้ครอบคลุม แต่ยังมีบางสถาบันยังไม่เป็นที่พอใจ เพราะขาดงบประมาณ สถานที่ บุคลากร และตัวแทนผู้ใช้บริการในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันต่อการพัฒนาตนเองเมื่อมารับบริการจากหน่วยงานว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีบางประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง และมีเพียงประเด็นเดียวที่อยู่ในระดับปานกลางแต่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะการอ่าน เขียนและจับใจความ

8. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียง 2 ประเด็นที่อยู่ในระดับมาก คือ "จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน" และ "สถานที่ให้บริการ" และมีอีก 2 ประเด็นอยู่ในระดับน้อย คือ "ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก" และ "ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในสถาบัน"

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงประเด็นเดียวที่อยู่ในระดับมาก คือ "จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน" และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ "แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ" นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่อยู่ในระดับน้อย คือ "งบประมาณในการดำเนินงาน"

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหาด้านบุคลากร ที่มีข้อจำกัดทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านงบประมาณ อาคาร สถานที่ และความร่วมมือภายในสถาบัน

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เห็นว่า ปัญหาของหน่วยงาน คือปัญหาด้านบุคลากร ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ นอกจากนี้ยังเป็นปัญหาที่มาจากตัวนักศึกษาเอง คือไม่สนใจในเรื่องการพัฒนาตนเอง นอกจากการมุ่งเน้นด้านอาชีพ การจัดงาน รวมทั้งปัญหาด้านงบประมาณ สถานที่ และการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง

สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโดยภาพรวมแล้ว ผู้ปฏิบัติงานทั้งในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยในระดับสูงคือ "จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน" แต่ประเด็นที่เป็นปัญหาในระดับต่ำในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นประเด็นของความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ซึ่งต่างกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นประเด็นของงบประมาณในการดำเนินงาน ส่วนผู้บริหารต่างเห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาด้านบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งงบประมาณและสถานที่ในบางสถาบัน

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษากับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ได้สรุปผลครอบคลุมเกี่ยวกับความสอดคล้องด้านวัตถุประสงค์ของการจัดบริการ โครงสร้างองค์กร รูปแบบบริการ และมาตรฐานบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ความสอดคล้องด้านวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์ สรุปได้ว่า ภาพรวมทั้งของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ที่กำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยงานสอดคล้องกับกรอบของทบวง

มหาวิทยาลัยครบทุกข้อมีเพียงหนึ่งในสามส่วนของจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งหมด

ความสอดคล้องด้านโครงสร้างองค์กร ผลการวิเคราะห์ สรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ได้จัดให้มีงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็น งาน หนึ่งในกอง/ฝ่าย/สำนักกิจการนิสิตนักศึกษา และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ซึ่งถือได้ว่าสอดคล้องกับกรอบที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

ความสอดคล้องด้านรูปแบบบริการ ผลการวิเคราะห์ สรุปได้ว่า ภาพรวมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน มีการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพครบถ้วนใน 4 รูปแบบตามกรอบที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดเพียง 11 สถาบัน หรือเพียงหนึ่งในสามของสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั้งหมด

ความสอดคล้องด้านมาตรฐานบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ผลการวิเคราะห์ สรุปได้ว่า ภาพรวมของมาตรฐานของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ที่ปฏิบัติหน้าที่ มีเพียง 11 สถาบัน เท่านั้น ที่บุคลากรมีคุณสมบัติสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

การนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. การพัฒนาในระดับสถาบันอุดมศึกษา มี 5 ประเด็นได้แก่

1.1 การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาควรจะมีความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษา และกำหนดเป็นนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยร่วมกันพิจารณาทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติการ และฝ่ายผู้ให้บริการ และควรแจ้งนโยบายดังกล่าวให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับทราบ เพื่อการพัฒนานักศึกษาในแนวทางเดียวกัน

1.2 การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ในการแก้ปัญหาบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอกับภาระงาน สถาบันอุดมศึกษาควรพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านจิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา และมีทักษะหรือประสบการณ์เพียงพอเข้าทำงาน เพื่อจะได้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือการขอความร่วมมืออาจารย์ และศิษย์เก่า ร่วมดำเนินงานบางโครงการ รวมทั้งการพัฒนาระบบอาจารย์ที่

ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อพัฒนางานและสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร

1.3 การสนับสนุนด้านงบประมาณ

สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่สามารถจัดสรรเงินรายได้ของสถาบันสำหรับการจัดกิจกรรมด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในจำนวนที่เพียงพอ ควรขอรับการสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัยโดยตรง หรืออาจใช้วิธีกำหนดให้นิสิตนักศึกษาจ่ายค่าบริการแนะแนวแก่สถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำเงินดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนางานโดยตรง นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานควรมีส่วนร่วมในการของบประมาณแต่ละปีด้วย

1.4 การสนับสนุนด้านสถานที่ และอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

สถาบันอุดมศึกษาควรจัดหาสถานที่ปฏิบัติงานให้เป็นเอกเทศ และมีบริเวณเพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมบริการแก่นิสิตนักศึกษา เช่น ห้องสมุดอาชีพ ห้องให้คำปรึกษา ไม่ควรอยู่ในอาคารที่สูงเกินกว่า 3 ชั้น แต่ควรอยู่ใกล้เดียวกับหน่วยกิจกรรมนักศึกษา ควรจัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง และมีอุปกรณ์เพียงพอในการให้บริการนิสิตนักศึกษา

1.5 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่ดำเนินงาน

สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนากิจกรรมในเชิงรุก โดยสร้างสรรคงานใหญ่ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น และมุ่งเน้นกิจกรรมในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโครงการพัฒนาด้านบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้ควรขยายบริการไปยังบัณฑิตที่ออกไปประกอบอาชีพด้วย

การจัดกิจกรรมนอกจากจะจัดตามความพร้อมของนิสิตนักศึกษา ควรมุ่งเน้นความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษาด้วย เช่น หน่วยธุรกิจเอกชน สถานประกอบการ และสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ

2. การพัฒนาในระดับทบวงมหาวิทยาลัย

แนวทางสำหรับทบวงมหาวิทยาลัยในการพัฒนาการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ สรุปได้ 8 ประเด็นคือ

2.1 ทบวงมหาวิทยาลัยควรกำหนดกรอบนโยบายอย่างกว้าง ๆ ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

2.2 ทบวงมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมให้นักศึกษา

2.3 ทบวงมหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร และติดต่อประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งหน่วยงานภาคเอกชน

2.4 ทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นหน่วยงานกลางในการเตรียมและพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงาน เช่น การฝึกอบรมทักษะให้มีความรู้ และมีทักษะเพียงพอในการปฏิบัติงาน

2.5 ทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นหน่วยงานกลางในการจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารระดับสูงและผู้ปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและแนวทางในการดำเนินการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

2.6 ทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นแหล่งสะสมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านแนะแนว วิทยากรด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ การเตรียมความพร้อมในการสมัครงานให้สถาบันอุดมศึกษาไว้บริการ

2.7 ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีคณะผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เพื่อศึกษาและทดลองจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมสำเร็จรูปต่าง ๆ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้

2.8 ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดให้ผู้บริหารระดับสูงและผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนะแนว เยี่ยมเยียนและให้คำปรึกษาผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในแต่ละสถาบัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจจะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่าสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ สอดคล้องกันคือ เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตในสถาบัน ประสบความสำเร็จในการศึกษาตามหลักสูตร ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตลอดจนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และได้รับการเตรียมพร้อมที่จะเข้าสู่การประกอบอาชีพ ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามหลักสากล เช่น โนลส์ (Knowles, 1970) ซึ่งได้ระบุว่า การบริการแนะแนวอาชีพจะช่วยนิสิตนักศึกษาให้มีความพร้อมทั้งด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม หรือ

ครอลล์และเรนท์ (Kroll and Rentz, 1988) ซึ่งได้ระบุว่า การแนะแนวอาชีพและจัดหางาน นอกจากจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้รู้จักการประเมินตนเอง ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านอาชีพ ได้สำรวจโอกาสทางการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับสูงกว่าอย่างเต็มที่แล้ว ยังจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาเข้าสู่งานแข่งขันในการสมัครงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้งานที่เหมาะสมด้วย

นอกจากนี้ การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ยังก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษา กับหน่วยธุรกิจเอกชน และสถานประกอบการต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพ แหล่งงานและการรับผู้สำเร็จการศึกษาเข้าทำงานนั้น เป็นการช่วยประสานสัมพันธ์สถาบันอุดมศึกษา และช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาได้ปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (สำเนา ขจรศิลป์, 2530)

2. ด้านโครงสร้างองค์กร

การศึกษาวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่กำหนดให้การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เป็นงานหนึ่งของฝ่าย/กองกิจการนิสิตนักศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา โดยมีการแบ่งงาน เป็นหน่วยย่อยตามประเภทของบริการ เช่น หน่วยให้คำปรึกษา หน่วยจัดหางาน หน่วยห้องสมุดอาชีพ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำเนา ขจรศิลป์ (2530) ในการจัดองค์กรของงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ที่ว่างานแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของกองกิจการนิสิตนักศึกษา และประกอบด้วยหน่วยบริการต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดอาชีพ บริการให้คำปรึกษา บริการทดสอบ บริการจัดหางาน เป็นต้น และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของบลาสกาและชมิทท์ (Blaska and Schmidt, 1977) ที่ว่ากองกิจการนิสิตนักศึกษาควรอยู่ภายใต้การดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ลักษณะการจัดโครงสร้างองค์กรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพของสถาบันอุดมศึกษา ที่ศึกษาวิจัยนี้มีลักษณะเป็นหน่วยงานกลางเพียงหน่วยงานเดียวของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งใน 3 รูป ของการจัดองค์กรด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ (Kroll and Rentz, 1988)

3. ด้านการบริหารบุคลากร

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่หัวหน้างาน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาด้านจิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษาสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาจิตวิทยาแนะแนวการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของสำเนา ขจรศิลป์ (2530) ที่แบ่งบุคลากรของบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพออกเป็น 3 ระดับ กล่าวคือ ระดับหัวหน้างาน ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ระดับปริญญาโท สาขาวิชาทางด้านแนะแนว ระดับผู้ช่วยหัวหน้างาน ควรมีความรู้ระดับปริญญาตรี

สาขาวิชาทางด้านแนะแนวและระดับธุรการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของพรชูลี อาชวอำรุง (2525) และบลาสกา และชมิทท์ (Blaska and Schmidt, 1977) ที่พิจารณาเห็นว่าบุคลากร ตำแหน่งหัวหน้างานบริการแนะแนว ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยา และจากการศึกษาวิจัยพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีคุณลักษณะตรงกับแนวคิดของสำเนาวิชวลปี (2530) คือมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ สามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยงานต่าง ๆ แต่บุคลากรดังกล่าว ส่วนใหญ่ขาดทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ และความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและติดตามประเมินผลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการขาดทักษะทางภาษาต่างประเทศนี้ ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าอาจเนื่องมาจากภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนิสิตนักศึกษาที่เป็นจำนวนมาก และงานดังกล่าวส่วนเกี่ยวข้องข้องกับการใช้ทักษะภาษาต่างประเทศน้อย ทำให้บุคลากรไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนและเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม จึงทำให้ขาดทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ สำหรับด้านความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และติดตามประเมินผล ที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานแนะแนวส่วนใหญ่ขาดนั้น อาจเนื่องจากผู้ที่ปฏิบัติงานด้านแนะแนวส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งไม่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัย และติดตามประเมินผลมาก่อน

สำหรับจำนวนผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนประมาณ 1-3 คน โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ส่วนใหญ่จะมีจำนวนประมาณ 2-3 คน และในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะมีจำนวนเพียง 1 คน ซึ่งทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและตัวแทนผู้ใช้บริการระบุว่า จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับสำเนาวิชวลปี (2530) ที่ว่า ในระยะแรกของการดำเนินงานควรมีบุคลากรอย่างน้อย 2 คน เมื่อปริมาณงานมากขึ้น ควรเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอ และแนวคิดของบลาสกาและชมิทท์ (Blaska and Schmidt, 1977) ที่ได้ให้อัตราส่วนที่บุคลากรที่เพียงพอต่อความต้องการใช้บริการของผู้ขอรับบริการคือ บุคลากรแนะแนวจำนวน 1-2 คน ต่อผู้ขอรับบริการจำนวน 100 คน

4. ด้านการบริหารงบประมาณ

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ จัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษา จากแหล่งเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย โดยในแต่ละปี สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณในวงเงินประมาณ 90,000 บาทขึ้นไป ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และผู้ปฏิบัติงานได้แก้ไขโดยขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณขึ้นมาดำเนินการ รวมทั้งขอความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจเอกชน สมาคมศิษย์เก่า รวมทั้งการรณรงค์หารายได้พิเศษ ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของพรชูลี อาชวอำรุง (2525) ที่วาง

ในสาขาวิชาทางด้านแนะแนวและระดับธุรการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ พรชูลี อาชวอำรุง (2525) และบลาสกา และชมิทท์ (Blaska and Schmidt, 1977) ที่พิจารณาเห็นว่าบุคลากร ตำแหน่งหัวหน้างานบริการแนะแนว ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยา และจากการศึกษาวิจัยพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีคุณลักษณะตรงกับแนวคิดของสำเนาวิ ขจรศิลป์ (2530) คือมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ สามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยงานต่าง ๆ แต่บุคลากรดังกล่าว ส่วนใหญ่ขาดทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ และความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและติดตามประเมินผลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการขาดทักษะทางภาษาต่างประเทศนี้ ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าอาจเนื่องมาจากภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนิสิตนักศึกษาที่เป็นจำนวนมาก และงานดังกล่าวส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะภาษาต่างประเทศน้อย ทำให้บุคลากรไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนและเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม จึงทำให้ขาดทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ สำหรับด้านความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และติดตามประเมินผล ที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานแนะแนวส่วนใหญ่ขาดนั้น อาจเนื่องจากผู้ที่ปฏิบัติงานด้านแนะแนวส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งไม่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัย และติดตามประเมินผลมาก่อน

สำหรับจำนวนผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนประมาณ 1-3 คน โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ส่วนใหญ่จะมีจำนวนประมาณ 2-3 คน และในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะมีจำนวนเพียง 1 คน ซึ่งทั้งผู้บริการ ผู้ปฏิบัติงานและตัวแทนผู้ใช้บริการระบุว่า จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับสำเนาวิ ขจรศิลป์ (2530) ที่ว่า ในระยะแรกของการดำเนินงานควรมีบุคลากรอย่างน้อย 2 คน เมื่อปริมาณงานมากขึ้น ควรเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอ และแนวคิดของบลาสกาและชมิทท์ (Blaska and Schmidt, 1977) ที่ได้ให้อัตราส่วนที่บุคลากรที่เพียงพอต่อความต้องการใช้บริการของผู้ขอรับบริการคือ บุคลากรแนะแนวจำนวน 1-2 คน ต่อผู้ขอรับบริการจำนวน 100 คน

4. ด้านการบริหารงบประมาณ

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ จัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษา จากแหล่งเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย โดยในแต่ละปี สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณในวงเงินประมาณ 90,000 บาทขึ้นไป ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และผู้ปฏิบัติงานได้แก้ไขโดยขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณขึ้นมาดำเนินการ รวมทั้งขอความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจเอกชน สมาคมศิษย์เก่า รวมทั้งการรณรงค์หารายได้พิเศษ ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของพรชูลี อาชวอำรุง (2525) ที่ว่าบ

ประมาณที่ใช้ในการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษามาจากหลายแหล่ง ได้แก่ งบประมาณแผ่นดิน เงินรายได้ของสถาบัน การบริจาค และจากการเก็บค่าธรรมเนียม นิสิตนักศึกษาที่ใช้บริการ สำหรับจำนวนเงินที่ควรได้รับจัดสรรในแต่ละปี ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาระบุว่า ไม่เพียงพอ นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นไปได้ เพราะจากข้อเสนอของบลาสกาและชมิทท์ (Blaska and Schmidt, 1977) เสนอว่า จำนวนเงินที่ควรได้รับจัดสรรในแต่ละปีนั้น ควรไม่น้อยกว่าปีละ 100,000 ดอลลาร์

5. การบริหารด้านสถานที่

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีสถานที่ปฏิบัติงานแยกเป็นเอกเทศ และอยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่นในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน และส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในอาคาร กิจการนิสิตนักศึกษา และอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยจัดเป็นบริเวณสำหรับห้องสมุดอาชีพ และบริเวณรับแขก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านพื้นที่ที่หน่วยบริการแนะแนวของบลาสกาและชมิทท์ (Blaska and Schmidt, 1977) ที่ระบุว่าหน่วยบริการแนะแนวอาจารย์ที่อยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่นก็ได้ และถ้าอยู่ในบริเวณใกล้กับชมรมหรือสโมสรนิสิตนักศึกษา จะเป็นการสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ และฝ่ายนิสิตนักศึกษาที่จะติดต่อประสานงานกัน สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงานนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะมีเครื่องรับโทรศัพท์และเครื่องรับโทรศัพท์สายพ่วง และสำหรับเครื่องโทรสารนั้นมิใช่ในบางสถาบันเท่านั้น ทั้งนี้สอดคล้องกับที่สำเนา ขจรศิลป์ (2530) ให้ข้อคิดเห็นว่าหน่วยปฏิบัติงานควรมีอุปกรณ์สำนักงานเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

สำหรับความคิดเห็นของผู้บริการผู้ปฏิบัติงานแนะแนวผู้ใช้บริการที่ระบุว่า สถานที่ให้ปฏิบัติงานบริเวณไม่เพียงพอ นั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของสารภี ภาณุรัตน์ (2524)

6. ด้านประเภทของบริการที่จัดให้นิสิตนักศึกษา

นอกจากการศึกษาวิจัยพบว่าสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ จัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ครอบคลุมบริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา ด้านอารมณ์ สังคม และด้านอาชีพ ที่บริการข้อสนเทศทางอาชีพ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ การปิดประกาศข่าวอาชีพ และตำแหน่งข่าวบนบอร์ดติดประกาศ การจัดบริการจัดหางานชั่วคราว และงานสำหรับนิสิตนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ ประเภทของการจัดบริการดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของนวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527) สำเนา ขจรศิลป์ (2530) และแนวคิดในการจัดบริการและแนวโน้มนิสิตศึกษาในต่างประเทศ (Blaska and Schmidt, 1977) ทั้งนี้การจัดบริการที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจัด คือบริการข่าวตำแหน่งงานบนบอร์ดติดประกาศ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ยังจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เช่น การสมัครงาน ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจในระดับชาติ ผู้ที่ประกอบอาชีพในวงการธุรกิจอุตสาหกรรม วงราชการ การศึกษา รวมทั้งผู้บริหารงานบุคลากร

นิสิตนักศึกษา ในสหรัฐอเมริกาที่พบว่าหน่วยงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพจัดบริการที่สำคัญ 11 ประการ ได้แก่ การคัดเลือกเข้าทำงานการสถานศึกษา การได้รับบริการแบบมีเงื่อนไข การสมัครงานล่วงหน้า ระเบียบนิสิตนักศึกษา การคัดเลือกจากใบสมัครห้องสมุดอาชีพ การจัดนัดพบแรงงานหรือวันอาชีพ การจัดทำจุลสารเผยแพร่ การจัดหลักสูตรการวางแผนอาชีพ การให้คำปรึกษาและการฝึกอบรมด้านการเตรียมตัวสมัครงาน (Kroll and Rentz, 1988)

7. ด้านผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรค

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในภาพรวมแล้ว อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก โดยช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้มีการปรับตัวและพัฒนาตนเองจนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร และได้รับการเตรียมพร้อมในการเข้าสู่อาชีพ มีงานทำเมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Culp (1981) ที่รายงานว่าการบริการด้านกิจการนักศึกษาที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษา คือ การรับน้องใหม่ การทดสอบ การจัดหางาน บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพ และบริการปฐมนิเทศ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานและตัวแทนผู้ใช้บริการต่างมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า การดำเนินงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางการเรียนของนิสิตศึกษาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวัดน์ วิรังกร (2528) ซึ่งพบว่าการบริการนิสิตนักศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา ขาดโครงสร้างของงานประเภทที่จะช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา และการพัฒนานิสิตนักศึกษา การดำเนินการส่วนใหญ่มุ่งการให้บริการมากกว่า

สำหรับด้านปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพนั้น จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาที่รุนแรงที่สุด ได้แก่ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่าอาจเนื่องมาจากมาตรการจำกัดกำลังคนภาครัฐ ของรัฐบาล ที่กำหนดอัตราการเพิ่มของอัตรากำลังข้าราชการในอัตราคงที่ ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลกระทบมายังสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น อาจเนื่องมาจากสถาบันอุดมศึกษายังไม่สามารถสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าปฏิบัติงาน (ว่าที่ร้อยตรีบัญชา ศอกจะบก, สัมภาษณ์)

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษากับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

ด้านวัตถุประสงค์

ผลการวิเคราะห์สรุปในภาพรวมได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ สอดคล้องกับกรอบแนวทางของทบวงมหาวิทยาลัยครบทุกข้อ มีเพียงหนึ่งในสามส่วนของจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั้งหมด ทั้งนี้วัตถุประสงค์ตามกรอบของทบวงมหาวิทยาลัย ข้อที่ 5 ซึ่งระบุว่า “ให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอย่างมีระบบทุกปี” เป็นวัตถุประสงค์ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดได้น้อย ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเนื่องมาจากภาระงานดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำคัญ และผู้ที่ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีทักษะเฉพาะด้าน ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ ในแต่ละสถาบันมีจำนวนจำกัด และส่วนใหญ่ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และติดตามผล จึงทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ด้านนี้อยู่ในระดับที่ต่ำ

ด้านรูปแบบบริการ

ผลจากการวิเคราะห์ความสอดคล้องพบว่า โดยภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาที่จัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพครบทุกบริการได้แก่ บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ห้องสมุดอาชีพ บริการทดสอบ และบริการจัดหางาน ตามกรอบที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดมีเพียงส่วนน้อย จำนวนประมาณหนึ่งในสามส่วนของสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น ทั้งนี้ บริการทดสอบ เป็นบริการที่สถาบันอุดมศึกษาจัดน้อยที่สุด ซึ่งอาจเนื่องมาจากปัญหาขาดแบบทดสอบซึ่งจากผลงานวิจัยของสำเนาวิ และบุญเรียง ขจรศิลป์ (Samnao and Boonreang Kajornsini, 1985) ระบุว่า ปัญหาที่รุนแรงในการจัดบริการแนะแนว 3 ประการ คือ ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ ขาดข้อมูลด้านอาชีพ ขาดแบบทดสอบ

ด้านมาตรฐานบุคลากร

ผลจากการวิเคราะห์ความสอดคล้องพบว่า โดยภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพมีคุณสมบัติตามมาตรฐานบุคลากรที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดถ้วนทุกประการนั้น มีเพียงส่วนน้อยจำนวนประมาณหนึ่งในสามส่วนของสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น ทั้งนี้ คุณสมบัติเฉพาะตามกรอบแนวทางของทบวง ข้อที่ 3 ที่ว่า “มีความรู้ความสามารถในการศึกษาข้อมูลวิเคราะห์ปัญหาและสรุปเหตุผล” เป็นคุณสมบัติที่บุคลากรด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพส่วนใหญ่ของสถาบันอุดมศึกษามีน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจ

เนื่องมาจากบุคลากรดังกล่าวส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งไม่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย จึงทำให้มีความรู้ความสามารถในด้านดังกล่าว น้อย ทั้ง ๆ ที่เป็นความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับผู้ที่จะปฏิบัติงานด้านบุคลากรนิสิตนักศึกษา (Delworth, 1980)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนาการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษานับเป็นหัวใจสำคัญของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา การพัฒนางานประสบผลสำเร็จหรือไม่ ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาจะให้การสนับสนุนมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพและประสิทธิภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้ โลกปัจจุบันอยู่ในยุคของข้อมูลข่าวสาร ที่มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นบทบาทของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ควรจะต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอแนะดังนี้

1.1 ควรติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของการพัฒนาการศึกษาและอาชีพในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งสภาพการณ์ของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศตลอดเวลา เพื่อจะได้ประมวลข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมาให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา หรือเพื่อประโยชน์ในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 บุคลากรที่ปฏิบัติงานควรพัฒนาทักษะและเทคนิคในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีช่วยงานต่าง ๆ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ รวมทั้งทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อการพัฒนางาน นอกจากนี้ควรพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและเป็นกำลังใจสำหรับผู้ปฏิบัติงานรุ่นหลังด้วย

1.3 ควรเน้นบทบาทของการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มากกว่าการให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งจรรยาบรรณในวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อให้บัณฑิตที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตออกไปมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้และมีคุณธรรม โดยควรที่จะมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นขั้นตอนล่วงหน้า เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมให้นิสิตนัก

ศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง (ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 4) และได้รับประโยชน์สูงสุด เช่น ในปีที่ 1 จัดบริการในด้านปฐมนิเทศ ด้านการปรับตัว การใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษา การคบเพื่อน รวมทั้งให้ความรู้ด้านการวัดผลการศึกษา และทักษะในการเรียน ในช่วงปีที่ 2 และปีที่ 3 ควรให้ข้อเสนอแนะในการเลือกศึกษาสาขาวิชาเอก-โท โดยให้ข้อมูลด้านอาชีพประกอบกับข้อมูลด้านการศึกษา รวมทั้งเริ่มพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสม ในขณะเดียวกัน อาจเปิดโอกาสให้มีการฝึกงานในสถานศึกษา และหน่วยงานภายนอกด้วย เพื่อหาประสบการณ์และหารายได้พิเศษ เมื่อนักศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ควรจะได้รับการเตรียมพร้อมที่จะเข้าสู่อาชีพ รู้จักเขียนใบสมัครงาน เขียนประวัติส่วนตัว เทคนิคการสัมภาษณ์ และมีความสามารถในการวินิจฉัย เลือกหน่วยงานธุรกิจต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เป็นต้น

1.4 การกำหนดกิจกรรมที่จะจัดบริการ ควรจะพิจารณาถึงความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยอาจจะสอบถามความคิดเห็น และความต้องการของนิสิตนักศึกษาด้วย เพื่อให้การจัดบริการดังกล่าว คำนึงค่ากับการลงทุน ในขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานควรที่จะศึกษาหารูปแบบการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์กับนิสิตนักศึกษาโดยตรงมาดำเนินการ โดยอาจจะดำเนินการกับนักศึกษากลุ่มเล็กก่อน แล้วจึงขยายผลไปยังนักศึกษากลุ่มใหญ่ ทั้งนี้เมื่อนักศึกษามาใช้บริการแล้วได้ประโยชน์ก็จะบอกต่อกันไปยังเพื่อน ๆ ให้มาใช้บริการ นับเป็นการประชาสัมพันธ์การจัดบริการรูปแบบหนึ่ง ทั้งนี้การจัดกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาอาจจะครอบคลุมกิจกรรมอื่นมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากการให้คำปรึกษาแนะนำ การให้ข้อเสนอแนะด้านการศึกษาและอาชีพ การให้บริการทดสอบ และบริการจัดหางานซึ่งเป็นบริการขั้นพื้นฐานตามหลักสากล

อนึ่ง สำหรับการจัดบริการบางประเภทที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษา แต่นิสิตนักศึกษาไม่มาใช้บริการ เนื่องจากอาจจะเกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เช่น บริการทดสอบทางบุคลิกภาพ ทดสอบทางจิตวิทยา นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าจะเป็นบริการสำหรับผู้ที่มีปัญหาเท่านั้น ในกรณีนี้ผู้บริการอาจจะจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบริการดังกล่าว เช่น จัดให้มีการสาธิต การใช้แบบทดสอบ โดยให้นิสิตนักศึกษาทดลองใช้บริการ (สถานการณ์จำลอง) หรือพัฒนาการใช้แบบทดสอบ โดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ให้ผู้บริการสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เป็นต้น

1.5 ควรส่งเสริมให้มีความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานภายในสถาบัน เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน เช่น ร่วมมือกับหน่วยประชาสัมพันธ์และสถานีวิชยของสถาบัน เพื่อบริการข้อมูลความรู้ ตอบข้อซักถามและประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่จัดบริการ ร่วมมือกับศูนย์ผลิตเอกสารของสถาบันในการจัดพิมพ์เอกสาร จุลสาร เผยแพร่ ร่วมมือกับฝ่ายอาคารสถานที่ในการปิดประกาศ ใช้ห้องประชุม ห้องฝึกอบรม รวมทั้งอุปกรณ์ โสตทัศนอุปกรณ์ ที่จำเป็น รวมทั้งอาจขอความร่วมมือกับ

หน่วยงานต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้ฝึกงานเพื่อสร้างประสบการณ์ เป็นต้น

1.6 ควรส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จะต้องประสานสัมพันธ์กับฝ่ายบุคลากรของหน่วยธุรกิจ และองค์กรเอกชน และสถานประกอบการ เพื่อประมวลข้อมูลด้านตำแหน่งงาน ประสานการรับสมัคร การสอบสัมภาษณ์เข้าทำงานให้นิสิตนักศึกษา ในการทำงานชั่วคราวและงานถาวร ดังนั้น หากผู้ปฏิบัติงานสามารถเสริมสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกได้มากเท่าใด ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์กับนิสิตนักศึกษามากขึ้นเพียงนั้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับนิสิตนักศึกษาผู้ใช้บริการ

เนื่องจกงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เป็นงานที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นเพื่อมุ่งประโยชน์โดยตรงแก่นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และการที่นิสิตนักศึกษาจะได้ประโยชน์จากการจัดบริการนี้มากนักน้อยเพียงใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับตัวนิสิตนักศึกษาเองด้วยว่าจะให้ความสนใจในการพัฒนาตนเองอย่างไร ในที่นี้ผู้วิจัยใครขอเสนอแนะให้นิสิตนักศึกษาให้ความสนใจ และศึกษาในรายละเอียดว่างานบริการนี้จะสามารถให้บริการและพัฒนาต่อนิสิตนักศึกษาอย่างไรบ้าง และเมื่อเข้ามาใช้บริการแล้ว หากมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประการใดที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านดังกล่าว ควรนำเสนอต่อผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อปรับปรุงและแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาที่มีตำแหน่งเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาในระดับต่าง ๆ เช่น นายกองค์กร นายกสโมสร ประธานนักศึกษาคณะต่าง ๆ น่าจะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะเสริมให้การจัดบริการนี้สมบูรณ์ขึ้น โดยทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้นิสิตนักศึกษาในคณะต่าง ๆ ได้ทราบถึงการจัดบริการ และเชิญชวนให้ไปใช้บริการ รวมทั้งอาจจะเป็นตัวแทนของนิสิตนักศึกษาในการเข้าร่วมดำเนินงานกับผู้ปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละโครงการ เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันอุดมศึกษา

3.1 สถาบันอุดมศึกษาควรมีการกำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจนว่า จะมุ่งเน้นให้การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา บริการและพัฒนา นิสิตนักศึกษาในด้านใด มีเป้าหมายอย่างไร ทั้งนี้ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับลักษณะของนิสิตนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง

3.2 สถาบันอุดมศึกษาควรจัดระบบการบริหารงานด้านการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้มีประสิทธิภาพ มีแนวการปฏิบัติที่ชัดเจน มีโครงสร้างที่แน่นอน มีจำนวนบุคลากรที่เหมาะสมกับปริมาณงาน มีการวางแผนการทำงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกระยะ เพื่อการพัฒนา ระบบงาน

3.3 สถาบันอุดมศึกษาควรให้การสนับสนุนทรัพยากรและส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อให้การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านแนะแนว และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานแนะแนว ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์กิจกรรม จัดการประชุมสัมมนา และฝึกอบรมผู้ที่ปฏิบัติงาน รวมทั้งสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ เช่น อาคารสถานที่และอุปกรณ์ที่จำเป็น

3.4 สถาบันอุดมศึกษาควรมหามาตรการในการสร้างจิตสำนึกให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ให้บริการ และเป็นนักพัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ควรจะมีการสร้างขวัญและกำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติ เพื่อเป็นแรงเสริมในการดำเนินการ ทั้งนี้ เนื่องจากงานแนะแนวเป็นงานในลักษณะคนช่วยคน (Human Service) และผู้ที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นได้ ตนเองจะต้องมีความพร้อมในทุก ๆ ด้านเสียก่อน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับทบวงมหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นหน่วยงานกลาง ควรทำหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน และเอื้ออำนวยให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สำหรับด้านการส่งเสริมการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 10 ปีนั้น ในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก จากอดีตซึ่งภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ บัณฑิตว่างงานเป็นจำนวนมาก มาเป็นภาวะเศรษฐกิจที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว บัณฑิตในบางสาขาวิชาขาดแคลน ต้องเร่งรัดการผลิต ตำแหน่งงานในตลาดแรงงานสำหรับบางสาขาวิชา มีจำนวนมาก บัณฑิตมีโอกาสเลือกงานได้มากขึ้น ดังนั้นกระบวนการให้บริการด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา อาจจะต้องปรับเปลี่ยนไปจากบทบาทที่ให้บริการแก่นิสิต เพื่อให้ได้งานทำ มาเป็นการพัฒนานิสิตนักศึกษาทางด้านบุคลิกภาพด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งการเสนอแนะให้นิสิตนักศึกษาใช้วิจารณญาณ ในการเลือกประกอบอาชีพ และการเลือกองค์กรทางธุรกิจที่จะเข้าไปทำงาน เป็นต้น

ในการนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาทบทวนนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริม การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา โดยอาจจะจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นประกอบด้วย ผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนะแนว และผู้แทนจากหน่วยงานภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิตดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ เพื่อการพัฒนา รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

รวมทั้งศึกษานหาแนวทางที่จะส่งเสริม สนับสนุนการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นนโยบาย และมาตรการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แล้วนำเสนอให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้ความเห็นชอบเพื่อร่วมกับพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นพลเมืองดีของประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงประเมินผลจากการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในรายสถาบันและในภาพรวม เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการวางแผนพัฒนา การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาต่อไป
2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงการพัฒนารูปแบบการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสมในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสถาบันอุดมศึกษาจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา งานของสถาบันต่อไป
3. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงาน ในแต่ละสาขาวิชาชีพ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
4. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงกระบวนการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารมาใช้ในการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย